

Model Risicobeleid grote kantoren (50 of meer advocaten)

1. Iedere nieuwe zaak wordt door de betreffende advocaat gecontroleerd op de toepasselijkheid van de Wwft (artikel 1a lid 4 sub c Wwft). Teneinde dit te kunnen beoordelen dient een advocaat zijn kennis over de Wwft op peil te houden.
2. Betreft het geen Wwft-plichtige dienst dan wordt dit met redenen onderbouwd vastgelegd in het dossier. De bepalingen met betrekking tot het cliëntenonderzoek zijn dan niet van toepassing.
3. Betreft het wel een Wwft-plichtige dienst (dus een dienst als bedoeld in artikel 1a lid 4 sub c Wwft), dan wordt de zaak genoteerd in een aparte administratie en wordt het risico van de aan te nemen zaak bepaald aan de hand van de opgestelde risicoprofielen. Bepaald dient te worden of de gevraagde dienst een hoog, normaal of laag risico behelst. Daarbij wordt aandacht besteed aan de risico's in (supra) nationale risicobeoordelingen die jaarlijks worden gepubliceerd en die door de Wwft-verantwoordelijke binnen het kantoor up to date worden gehouden.
4. Vóórdat de dienst wordt verleend of de zakelijke relatie wordt aangegaan wordt vervolgens een cliëntenonderzoek uitgevoerd conform artikel 3 e.v. Wwft.

Laag risico

5. Betreft het een dienst die na toetsing aan alle risicoprofielen een laag risico behelst, dan moet worden beoordeeld en vastgelegd welk onderzoek noodzakelijk is in verband met het risico dat potentieel wordt gelopen. In sommige gevallen kan worden volstaan met het identificeren van de cliënt, het verifiëren van de identiteit en het vastleggen van de verkregen informatie. Identificatie kan geschieden door middel van de volgende documenten:

Natuurlijke personen

- een geldig paspoort, identiteitskaart, rijbewijs
- een geldige identiteitskaart of rijbewijs uit een lidstaat
- reisdocumenten voor vluchtelingen en vreemdelingen
- vreemdelingendocumenten

Nederlandse en buitenlandse rechtspersonen, in Nederland gevestigd

- (elektronisch) uittreksel handelsregister (optie: gewaarmerkt)
- een akte of verklaring van een Nederlandse notaris of een daarmee vergelijkbare functionaris uit een andere lidstaat

Buitenlandse rechtspersonen, niet in Nederland gevestigd

- betrouwbare en in het internationale verkeer gebruikelijke documenten uit onafhankelijke bron, gegevens of inlichtingen
- documenten, gegevens of inlichtingen die bij wet als geldig middel voor identificatie zijn erkend in de staat van herkomst van de cliënt

Overige cliënten

- Aan de hand van documenten, gegevens of inlichtingen uit betrouwbare en onafhankelijke bron.

Normaal risico

6. Betreft het een dienst die een normaal risico behelst, dan dient eveneens vóórdat de dienst wordt verleend of de zakelijke relatie wordt aangegaan een cliëntenonderzoek te worden uitgevoerd conform artikel 3 e.v. Wwft.

Hoog risico

7. Betreft het een dienst die na toetsing aan alle risicoprofielen een hoog risico behelst, dan dienen de aanvullende maatregelen te worden getroffen als bedoeld in artikel 8 e.v. Wwft.
8. Is de cliënt of de UBO een PEP, dan dient toestemming te worden gevraagd aan een persoon die deel uitmaakt van het hoger leidinggevend personeel voor het aangaan van de zakelijke relatie. In dat geval wordt voorts de bron van het vermogen en van de bij de transactie gebruikte middelen vastgesteld.

Algemeen

9. Ieder kantoor met meer dan 50 advocaten dient te beschikken over een onafhankelijke compliancefunctie, conform de voorwaarden die aan een compliancefunctie worden gesteld (**Bijlage I**). Het kantoor dient tevens te beoordelen of een onafhankelijke auditfunctie moet worden ingesteld, voor zover passend bij de aard en omvang van het kantoor.
10. Nadat het cliëntenonderzoek is verricht dient te worden bepaald of de zakelijke relatie kan worden aangegaan of niet (artikel 5 Wwft). Kan het cliëntenonderzoek niet worden afgerond, dan moet worden bepaald of een melding dient te worden gemaakt op grond van artikel 16 lid 4 sub a Wwft. De advocaat dient de zakelijke relatie in dat geval niet aan te gaan.
11. Indien op andere gronden een melding wordt gedaan van een ongebruikelijke transactie bij de FIU Nederland, dan dient de betreffende advocaat aantoonbaar te beoordelen of de zakelijke relatie desondanks kan worden voortgezet.
12. Het kantoor neemt adequate maatregelen ter voorkoming van risico's op witwassen en financiering van terrorisme die kunnen ontstaan door het gebruik van nieuwe technologieën in het economisch verkeer.
13. Jaarlijks wordt een overzicht opgesteld van meldingen die zijn gedaan in verband met een ongebruikelijke transactie of het niet voltooiën van een cliëntenonderzoek.
14. De zakelijke relatie blijft de aandacht hebben van de behandelend advocaat. Bij langlopende zaken wordt eens per jaar gecontroleerd of de ontvangen gegevens nog actueel zijn, tenzij aanleiding is om eerder een controle uit te voeren. Bij vaste cliënten worden bij iedere nieuwe zaak de eerder ontvangen gegevens gecontroleerd en waar

nodig aangepast/aangevuld. Wanneer op andere wijze kennis wordt genomen van veranderingen bij de (onderneming van de) cliënt, dan worden de gegevens tussentijds gecontroleerd en waar nodig geactualiseerd.

15. Aan het einde van ieder kalenderjaar, voor het eerst eind 2019, wordt het risicobeleid van het kantoor geëvalueerd. Er wordt bekeken of iedere advocaat waar nodig een Wwft-dossier heeft aangelegd en of het risicobeleid op de juiste wijze is toegepast. Indien noodzakelijk wordt het risicobeleid aangepast.

Laag risico profiel

- **Persoon van de cliënt**

1. Is de cliënt een beursgenoteerde vennootschap en/of onderworpen aan openbaarmakingsregels voor wat betreft de transparantie en de eigendomsstructuur?
2. Gaat het om een overheidsorgaan of een publiekrechtelijke organisatie?
3. Is de cliënt woonachtig in een laag risicogebied?

- **Gevraagde dienst**

1. Is er sprake van een levensverzekering met lage premies?
2. Betreft de dienst een levensverzekering of pensioenvoorziening die niet voortijdig kan worden afgekocht?
3. Betreft de dienst een pensioenplan voor werknemers waarvoor premie via het salaris wordt afgedragen en dat niet overdraagbaar of afkoopbaar is?

- **Geografische risicofactoren**

1. Is de cliënt gevestigd in een andere EU staat?
2. Is de cliënt gevestigd in een derde land met effectieve systemen om witwassen en/of financiering van terrorisme te bestrijden?
3. Is de cliënt gevestigd in een derde land waarvan bekend is dat er sprake is van weinig corruptie of andere criminaliteit?
4. Gaat het om een land dat na aanwijzing van de FATF de vereiste maatregelen heeft genomen en daarna is gemonitord op de effectiviteit van die maatregelen?

Hoog risico profiel

- **Persoon van de cliënt (Bijlage II)**

1. Is de cliënt of de UBO een PEP (geweest in de afgelopen 12 maanden) of gerelateerd aan een PEP?(**Bijlage III UBO en IV PEP**)
2. Is de cliënt niet fysiek aanwezig, zakelijke relatie op afstand of via tussenpersoon?
3. Is er sprake van ongebruikelijke omstandigheden rondom de zakelijke relatie?
4. Is de cliënt woonachtig in een staat met een verhoogd risico?

5. Is er sprake van rechtspersonen of juridische constructies die vehikels zijn voor het aanhouden van persoonlijke activa?
6. Is er sprake van vennootschappen met een gevolmachtigde aandeelhouder of met aandelen aan toonder?
7. Is er sprake van een onderneming waarin veel geldverkeer in contanten plaatsvindt?
8. Is of lijkt de eigendomsstructuur van de vennootschap ongebruikelijk of buitensporig complex, gezien de aard van de vennootschapsactiviteiten?

- **Gevraagde dienst (Bijlage V)**

1. Is er sprake van private banking?
2. Betreft het een transactie die anonimiteit bevordert?
3. Gaat het om een zakelijke relatie of transactie op afstand en/of wordt gebruik gemaakt van elektronische handtekeningen?
4. Worden er betalingen in een dossier ontvangen vanuit het buitenland of van onbekende of niet bij de zaak betrokken derden?
5. Is er sprake van nieuwe zakelijke praktijken of leveringsmethoden of nieuwe technologieën voor zowel nieuwe als al bestaande producten?

- **Geografische risicofactoren (Bijlage VI)**

1. Landen die op basis van geloofwaardige bronnen, zoals wederzijdse beoordelingen, gedetailleerde evaluatierapporten of gepubliceerde follow-uprapporten worden aangemerkt als een land zonder effectieve AML/CFT-systemen (FATF Landenlijst)
2. Landen die volgens geloofwaardige bronnen significante niveaus van corruptie of andere criminele activiteiten hebben.
3. Landen waarvoor sancties, embargo's of soortgelijke maatregelen gelden die bijvoorbeeld door de Unie of de VN zijn uitgevaardigd.
Landen die financiering of ondersteuning verschaffen voor terroristische activiteiten of grondgebied waarvan als terroristisch aangemerkte organisaties actief zijn.

Bijlage I: Compliancefunctie

Onder een compliancefunctie wordt in het kader van het toezicht door de deken verstaan:

- Advocaat of jurist;
- Met een aantoonbaar Wwft-opleidingsniveau dat op peil blijft door jaarlijks te volgen Wwft-cursus;
- Verantwoordelijk voor (de invoering van) het door kantoor gevoerde Wwft-beleid en het up to date houden daarvan alsmede belast met controle op de naleving daarvan door medewerkers;
- Verantwoordelijk voor het jaarlijks “bijpraten” van de advocaten binnen het kantoor en hun ondersteuners;
- Sparring partner voor kantoor die vragen van medewerkers bijhoudt en vastlegt;
- Verantwoordelijk voor het door de betrokken advocaat maken van een melding bij de FIU en het aanleveren van de gevraagde informatie wanneer zich een ongebruikelijke transactie voordoet.

Bijlage II: Risico cliënt

Onder meer de volgende omstandigheden kunnen leiden tot een verhoogd risico voor een cliënt:

1. Cliënten waar veel contant geld beschikbaar is (bijvoorbeeld antiekhandelaar, kunsthandelaren, casino's, wisselkantoren, autohandelaren, juweliers, botenhandelaren);
2. Cliënten waarvan de aandelen aan toonder zijn;
3. Cliënten die onjuiste of onvolledige informatie verschaffen of waarbij twijfel bestaat over de juistheid van de verstrekte informatie of volledigheid daarvan;
4. Cliënten waarbij sprake is van (eenmalige) complexe spoedeisende dienstverlening zonder aanwijsbare reden;
5. Cliënten die beschikken over vermogen waarvan de herkomst onduidelijk is;
6. (Nieuwe) cliënten afkomstig van buiten de regio zonder dat hiervoor een verklaring aanwezig is;
7. Cliënten met een onduidelijk of wisselend vestigingsadres zonder dat hiervoor een verklaring aanwezig is;
8. Cliënten waarbij de bedrijfsactiviteiten onduidelijk zijn of die gebruik maken van tussenpersonen.
9. Geen direct contact met de cliënt bij de aanvang van de relatie en daarna, wanneer dit wel voor de hand zou liggen;
10. (Onduidelijkheid) over de positie van tussenpersonen;
11. (Onduidelijkheid) over de wisseling van eigendom;
12. Veelvuldige wijziging van de juridische structuur van de cliënt;
13. Directie lijkt te handelen op instructie van onbekende partij(en);
14. Cliënten met een nodeloos ingewikkelde structuur;
15. De keuze van cliënt voor de advocaat of adviseur ligt niet voor de hand gezien omvang, specialisatie of locatie;

16. Cliënten afkomstig uit delen van de wereld waar sprake is van (burger)oorlogen of andere gewapende conflicten;
17. Cliënten met een niet verklaarbare voorkeur voor buitenlandse rechtsvormen;
18. Cliënten waarvan de bron van het vermogen onduidelijk is (dit betreft de herkomst van de middelen die voor een bepaalde transactie worden gebruikt en niet het totale vermogen);
19. Ondernemingen waarvan in de praktijk is gebleken dat ze mogelijk als dekmantel voor criminele activiteiten kunnen fungeren (bijvoorbeeld autoschadebedrijven, pizzeria's, snackbars, autopoetsbedrijven, Oosterse toko's, afvalverwerkingsbedrijven, seksbranche/massagesalons/hotelkamerverhuur);
20. Onduidelijkheid over de activiteiten van de onderneming;
21. Horeca ondernemingen;
22. Belwinkels;
23. Ondernemingen die handelen in drugsgelateerde producten (growshops, coffeeshops, smartshops, headshops en seedshops);
24. Kamerbemiddelingsbureau 's en hotels;
25. Schildersbedrijven en bouwbedrijven (in verband met zwarte omzet en/of mogelijk steekpenningen/smeergelden);
26. Voetbalmakelaars;
27. Cliënten die in autobanden, schroot, computeronderdelen of mobiele telefoons handelen;
28. Cliënten die vermeld worden op de sanctielijsten die door BuZa worden gepubliceerd.

Bijlage III: UBO (Uitvoeringsbesluit Wwft 2018)

Artikel 3

1 Categorieën van natuurlijke personen die in elk geval moeten worden aangemerkt als uiteindelijk belanghebbende zijn:

a. in het geval van een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een naamloze vennootschap, niet zijnde een vennootschap die als uitgevende instelling is onderworpen aan openbaarmakingsvereisten als bedoeld in de richtlijn transparantie, dan wel aan vergelijkbare internationale standaarden, met inbegrip van een 100 procent dochtermaatschappij van een dergelijke vennootschap:

1°. natuurlijke personen die de uiteindelijke eigenaar zijn van of zeggenschap hebben over de vennootschap, via:

– het direct of indirect houden van meer dan 25 procent van de aandelen, van de stemrechten of van het eigendomsbelang in de vennootschap, met inbegrip van het houden van toonderaandelen; of

– andere middelen, waaronder de voorwaarden voor consolidatie van een jaarrekening, bedoeld in artikel 406, in samenhang met de artikelen 24a, 24b en 24d, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek; of

2°. indien na uitputting van alle mogelijke middelen en op voorwaarde dat er geen gronden voor verdenking bestaan, geen van de personen, bedoeld in subonderdeel 1°, is achterhaald, of indien er enige twijfel bestaat of een persoon als bedoeld in subonderdeel 1° de uiteindelijke eigenaar is of zeggenschap heeft, dan wel de natuurlijke persoon is voor wiens rekening een transactie wordt verricht, de natuurlijke persoon of personen die behoort of behoren tot het hoger leidinggevend personeel van de vennootschap;

b. in het geval van een kerkgenootschap als bedoeld in artikel 2 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek:

1°. natuurlijke personen die bij ontbinding van het kerkgenootschap als rechtsopvolger in het statuut van het kerkgenootschap zijn benoemd; of

2°. indien na uitputting van alle mogelijke middelen en op voorwaarde dat er geen gronden voor verdenking bestaan, geen van de personen, bedoeld in subonderdeel 1°, is achterhaald, of indien er enige twijfel bestaat of een persoon als bedoeld in subonderdeel 1° de uiteindelijke eigenaar is of zeggenschap heeft, dan wel de natuurlijke persoon is voor wiens rekening een transactie wordt verricht, de natuurlijke personen die als bestuurder staan vermeld in het eigen statuut, of zo mogelijk als bestuurder staan genoemd in de documenten van de kerkelijke organisatie;

c. in het geval van een overige rechtspersoon:

1°. natuurlijke personen die de uiteindelijke eigenaar zijn van of zeggenschap hebben over de rechtspersoon, via:

– het direct of indirect houden van meer dan 25 procent van het eigendomsbelang in de rechtspersoon;

– het direct of indirect kunnen uitoefenen van meer dan 25 procent van de stemmen bij besluitvorming ter zake van wijziging van de statuten van de rechtspersoon; of

– het kunnen uitoefenen van feitelijk zeggenschap over de rechtspersoon; of

2°. indien na uitputting van alle mogelijke middelen en op voorwaarde dat er geen gronden voor verdenking bestaan, geen van de personen, bedoeld in subonderdeel 1°, is achterhaald, of indien er enige twijfel bestaat of een persoon als bedoeld in subonderdeel 1° de uiteindelijke eigenaar is of zeggenschap heeft, dan wel de natuurlijke persoon is voor wiens rekening een transactie wordt verricht, de natuurlijke persoon of personen die behoort of behoren tot het hoger leidinggevend personeel van de rechtspersoon;

d. in het geval van een personenvennootschap:

1°. natuurlijke personen die de uiteindelijke eigenaar zijn van of zeggenschap hebben over de personenvennootschap via:

- het direct of indirect houden van meer dan 25 procent van het eigendomsbelang in de personenvennootschap;
- het direct of indirect kunnen uitoefenen van meer dan 25 procent van de stemmen bij besluitvorming ter zake van wijziging van de overeenkomst die ten grondslag ligt aan de personenvennootschap, of ter zake van de uitvoering van die overeenkomst anders dan door daden van beheer, voor zover in die overeenkomst besluitvorming bij meerderheid van stemmen is voorgeschreven; of
- het kunnen uitoefenen van feitelijke zeggenschap over de personenvennootschap; of

2°. indien na uitputting van alle mogelijke middelen en op voorwaarde dat er geen gronden voor verdenking bestaan, geen van de personen, bedoeld in subonderdeel 1°, is achterhaald, of indien er enige twijfel bestaat of een persoon als bedoeld in subonderdeel 1° de uiteindelijke eigenaar is of zeggenschap heeft, dan wel de natuurlijke persoon is voor wiens rekening een transactie wordt verricht, de natuurlijke persoon of personen die behoort of behoren tot het hoger leidinggevend personeel van de personenvennootschap;

e. in het geval van een trust:

1°. de oprichter of oprichters;

2°. de trustee of trustees;

3°. voor zover van toepassing, de protector of protectors;

4°. de begunstigden, of voor zover de afzonderlijke personen die de begunstigden zijn van de trust niet kunnen worden bepaald, de groep van personen in wier belang de trust hoofdzakelijk is opgericht of werkzaam is; en

5°. elke andere natuurlijke persoon die door directe of indirecte eigendom of via andere middelen uiteindelijke zeggenschap over de trust uitoefent.

2 Het eerste lid, onderdeel a, is van overeenkomstige toepassing op Europese naamloze vennootschappen en Europese coöperatieve vennootschappen, alsmede op andere juridische entiteiten vergelijkbaar met een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een naamloze vennootschap.

3 Het eerste lid, onderdeel c, is van overeenkomstige toepassing op andere juridische entiteiten vergelijkbaar met een van deze rechtspersonen.

4 Het eerste lid, onderdeel d, is van overeenkomstige toepassing op rederijen, Europees economische samenwerkingsverbanden of andere juridische entiteiten vergelijkbaar met een personenvennootschap.

5 Het eerste lid, onderdeel e, is van overeenkomstige toepassing op andere juridische constructies vergelijkbaar met een trust.

6 Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder hoger leidinggevend personeel uitsluitend verstaan: een of meer bestuurders in de zin van artikel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, of, in het geval van een personenvennootschap, een of meer vennoten, met

uitzondering van een vennoot bij wijze van geldschieting als bedoeld in artikel 19, eerste lid, van het Wetboek van Koophandel.

Bijlage IV: PEP (Uitvoeringsbesluit Wwft 2018)

Artikel 2

1 Prominente publieke functies als bedoeld in de definitie van politiek prominente persoon in de zin van artikel 1, eerste lid, van de wet zijn in elk geval:

- a. staatshoofd, regeringsleider, minister, onderminister of staatssecretaris;
- b. parlamentslid of lid van een soortgelijk wetgevend orgaan;
- c. lid van het bestuur van een politieke partij;
- d. lid van een hooggerechtshof, constitutioneel hof of van een andere hoge rechterlijke instantie die arresten wijst waartegen, behalve in uitzonderlijke omstandigheden, geen beroep openstaat;
- e. lid van een rekenkamer of van een raad van bestuur van een centrale bank;
- f. ambassadeur, zaakgelastigde of hoge officier van de strijdkrachten;
- g. lid van het leidinggevend lichaam, toezichthoudend lichaam of bestuurslichaam van een staatsbedrijf;
- h. bestuurder, plaatsvervangend bestuurder, lid van de raad van bestuur of bekleeder van een gelijkwaardige functie bij een internationale organisatie.

2 Middelbare of lagere functionarissen vallen niet onder de in het eerste lid bedoelde prominente publieke functies.

3 Familierelaties als bedoeld in de definitie van familielid van een politiek prominente persoon in de zin van artikel 1, eerste lid, van de wet zijn:

- a. de echtgenoot van een politiek prominente persoon of een persoon die als gelijkwaardig met de echtgenoot van een politiek prominente persoon wordt aangemerkt;
- b. een kind van een politiek prominente persoon, de echtgenoot van dat kind of een persoon die als gelijkwaardig met de echtgenoot van dat kind wordt aangemerkt;
- c. de ouder van een politiek prominente persoon.

3 Personen bekend als naaste geassocieerde van een politiek prominente persoon in de zin van artikel 1, eerste lid, van de wet zijn:

- a. een natuurlijke persoon van wie bekend is dat deze met een politiek prominente persoon de gezamenlijke uiteindelijk belanghebbende is van een juridische entiteit of een juridische constructie, of die met een politiek prominente persoon andere nauwe zakelijke relaties heeft;

b. een natuurlijke persoon die de enige uiteindelijk belanghebbende is van een juridische entiteit of juridische constructie waarvan bekend is dat deze is opgezet ten behoeve van de feitelijke begunstiging van een politiek prominente persoon.

Bijlage V: Voorbeelden van risicovolle diensten / zakelijke relaties

1. Transacties die niet passen bij de normale activiteiten van de cliënt;
2. Het opzetten van een onderneming die niet past bij de cliënt;
3. Bereidheid van cliënt om ongewoon hoge tarieven te willen betalen;
4. Grote internationale betalingen zonder duidelijke zakelijke reden;
5. Het opzetten van internationale structuren die eigendom of economisch belang verhullen bijvoorbeeld door gebruikmaking van trust, rechtspersonen met aandelen aan toonder enzovoort;
6. Het ontvangen van betalingen van onbekende partijen;
7. Gebruik van lege of slapende vennootschappen: vennootschappen waarvan het kapitaal niet volgestort is of activa niet echt bestaan of verborgen zijn, of de boekhouding ontbreekt of geen activiteiten in worden ontplooid;
8. Advisering over kasgeldvennootschappen;
9. Gebruik van “nominees”: de natuurlijke persoon, rechtspersoon of begunstigde die is benoemd of aangewezen om voor een ander te handelen;
10. Aandelentransacties waarbij de waarde van de aandelen moeilijk bepaalbaar is;
11. Vastgoedtransacties zoals beschreven in het FEC rapport [FEC misbruik vastgoed](#);
12. Cliënten die gebruik maken van financiering buiten de reguliere financiële sector (bijvoorbeeld contante) geldleningen (van familie) uit het buitenland / ondergronds bankieren).

Bijlage VI: Risico land van vestiging

Op grond van de vierde anti-witwasrichtlijn (artikel 9) worden de hoog risico landen voortaan aangewezen door de Europese Commissie. Artikel 9 Wwft is het artikel dat naar de lijst van de Europese Commissie verwijst. De FATF lijst verschuift hiermee meer naar de achtergrond. Wel blijft er een relatie tussen de FATF lijst en de lijst van de EU.

De Europese Commissie heeft al hoog risico derde landen aangewezen. Dat gebeurt in de gedelegeerde verordening 2016/1675. Deze gedelegeerde verordening kan verschillende keren per jaar worden gewijzigd, in ieder geval steeds nadat de lijsten van de Financial Action Task Force (FATF) worden bijgewerkt (drie keer per jaar). Het ‘up to date’ houden van de lijsten gebeurt door de FATF waarna de EU dit overneemt in haar lijsten.